

اخبار نمایش

آتیلا پسیانی با نوید محمدزاده و هوتن شکیبادر تئاتر شهر

«قهوه فجری»

نمایشی است که آتیلا پسیانی بیست سال پیش به صحنه برد و این هنر مند تصمیم دارد

همین نمایش را با ترکیب بازیگران جدید، دوباره اجرا کنند. این نمایش این بار بازیازی نوید محمدزاده، هوتن شکبیا، اصغر پیران، روح الله حق گوی لسان و نوید جهان زاده اجرا خواهد شد. «قهوه فجری» با نویسندگی، طراحی و کارگردانی آتیلا پسیانی بعداز برگزاری سی و هشتمین جشنواره تئاتر فجر در تالار اصلی مجموعه تئاتر شهر به صحنه می رود. «قهوه فجری» که متن آن بانگاهی به نمایشنامه «هملت» شکسپیر نوشته شده، نخستین بار سال ۱۳۷۸ در جشنواره تئاتر فجر به صحنه رفت و سال ۱۷۹ اجرای عمومی خود را در تالار چهار سو مجموعه تئاتر شهر انجام داد. این نمایش که بیست سال پیش با بازی بهرام ابراهیمی، محمد پور حسن، فرهاد شریفی، رضافضایی و آتیلا پسیانی اجرا شد، برای تماشاگران نسل های قبلی، اثری خاطر انگیز است.

فاطمه معتمد آریا با «بچه» به تئاتر شهر می آید

متن این نمایش نوشته فاطمه ثمینی است که با کارگردانی افسانه ماهیان به صحنه می رود.

سعید چنگیزیان و شیوا فلاحتی، دیگر بازیگرانی هستند که در کنار معتمد آریا در این اثر نمایشی به ایفای نقش می پردازند. این نمایش از ۲۷ بهمن ماه راس ساعت ۱۹:۳۰ در تالار چهار سو مجموعه تئاتر شهر، اجرای خود را آغاز می کند. آخرین حضور فاطمه معتمد آریا در مجموعه تئاتر شهر، به نمایش «تنه دلاور» که کارزهراصبری باز می گردد که آن نمایش سال ۹۳ در تالار «چهارسو» اجرا شد. او بعدتر در نمایش «تول» به کارگردانی سیامک احصایی بازی کرد که در تئاتر «پارن» اجرا شدو «خنکای ختم، خاطره» به کارگردانی حمیدرضا آذرنگ در تماشاخانه «پرانشر» دیگر حضور او در تئاتر بود که این نمایش سال گذشته اجرا شد و حالا بازی در نمایش «بچه» تازه ترین حضور او در تئاتر است که از امروز ۸ بهمن، پیش فروش بلیت آن در سایت ایران نمایش آغاز می شود.

سه برگزیده جشنواره تئاتر دانشگاهی تئاتر مستقل تهران

سه نمایش منتخب «هشق شب»، «دریم لند» و «است» که در بیست و دومین رویداد تئاتر دانشگاهی ایران مورد توجه داوران، تماشاگران و منتقدان قرار گرفتند از پانز دهم بهمن ماه اجراهای خود را در تئاتر مستقل تهران آغاز می کنند.
براین اساس، نمایش «است» کاری از گروه تئاتر «است» به کارگردانی پرنیاششمس از روز ۱۵ بهمن واز ساعت ۱۹ کار خود را در مجموعه مستقل آغاز می کند. در این نمایش پروانه دلخج، لیسمن رسولی، ترانه یوسفی، شادی صف شکن، مهتاب کریمی، صدف ملکی، ماهر میرزازاد ایفای نقش می کنند. همچنین نمایش «دریم لند» کاری از گروه «تریویا» نوشته صبا نجاتی به کارگردانی مرضا جلیلی دوست اجراهای خورا همزمان با نمایش «است» از ۱۵ بهمن آغاز می کند و هر شب ساعت ۲۱ میزبان علاقه مندان است. المیرا آشفته، مصطفایمیری، آوا تدین، متین حبیبیان، اسماعیل خزایی، آرش رفیعی، سپهر طهرانچی، رضامداح و صبانجانی در نمایش «دریم لند» به ایفای نقش می پردازند. بر اساس برنامه ریزی های صورت گرفته، نمایش «هشق شب» کاری از گروه تئاتر «بی سروصدا» به کارگردانی امیر نجفی کار خود را با یک روز فاصله و از ۱۶ بهمن ماه شروع می کند. این نمایش هر روز ساعت ۱۷ روی صحنه می رود. رضا محمدخانی، نیکنان است قلم، علیرضا حق پرست، سمیرانجاری، علی چاقوچی، یگانه رجبی، برسام نوری، مر نضی یوسفی در این نمایش ایفای نقش می کنند. در خلاصه داستان «هشق شب» می خوانیم: خانواده ای برای خوردن شام سال تحویل دور یک میز جمع شده اند. پیش فروش بلیت هر سه نمایش هم اکنون در سایت تیوال آغاز شده و دانشجویان می توانند با ارایه کارت دانشجویی از تخفیف استفاده کنند.

گذشته برای فوکو به واسطه «اکنون» معنا پیدا می کند. گذشته چیزی نیست جز توالی گسسته

معناهایی که یک پدیده یارویداد در طول زمان، متحمل شده است. به باور

فوکو، گذشته یک چیز، تبار آن چیز است. اینگونه

است که گذشته تنها در

نسبت با اکنون، و ترکیب

نیروهای یک پدیده، معنا

پیدامی یابد

وارد می شود. البته این داستان کامل نیست و کارگردان تلاش می کند با رتالسم جادویی خود به خواننده ایرانی بپردازد. اینکه عشق کمرنگ شده است و بیشتر انسان ها از زندگی روزمره خود ناراضی هستند و دقیقاً هم نمی دانند از چه چیزی ناراحت می شوند. چرا پدر این خانواده به ناگاه می رود؟ دختر خانواده هم عصبی است و با مشت توی صورت همکلاسی اش زده و مادر هم خواسته هایش را به زور عملی می کند. نمایش «بیگانه در خانه» به کارگردانی سید محمد مساوات هم یکی دیگر از کارهای پر مخاطب و مورد توجه جشنواره است. نکته مورد اهمیت در این کار مساوات، اهمیت هویت، مهاجرت، خانواده و سینما است. نمایش «است» به کارگردانی پرنیاششمس نیز یکی دیگر از کارهای مهم امسال است. کارگردان جوان و دهه هفتادی این نمایش به مدرسه ای دخترانه می پردازد. شمس نشان می دهد مدرسه دخترانه با تصاویر رایج تفاوت دارد. مدرسه ای که شمس می آفریند یک زندان است. جایی که لباس های متحدالشکل همچون لباس زندان عمل می کنند. جایی که دختر تاز به وارد مجبور به تعویض لباسش می شود و از قضایین تعویض لباس آغازی بر دردرس نهایی می شود. در «است» مدرسه جایی برای کنترل کردن و نظارت کردن است.

باشد نه اینکه متغعل باشد و در تاریخ

هیروتی گذشته سیر کند.

جوانان در هستی شناسی اکنون پیشتاز هستند

جوانان تئاتری سال هاست گوی رقابت را از استادان کهنه کار تئاتر ربوده اند و اجازه نفس کشیدن به کسی نمی دهند. برخی از کارهایشان آنچنان جسور، خلاق و منسجم است که حرفی برای گفتن نمی ماند. چند گروه شهرستانی امسال هم با کیفیت بودند. امسال دو نمایش «متساوی الساقین» به نویسندگی و کارگردانی عمادالدین رجب لو و «باقی وحش» به نویسندگی فراز مهدیان دهکردی و کارگردانی امیر بهاور اکبر پور دهکردی باز خورد های مثبت داشتند. کار رجب لو به شدت رئالیستی هست و آنقدر در این زمینه افراط می کند که به فضای ناتو ریستی نزدیک می شود. او همه چیز را به وراثت و محیط پیوند نمی زند و روحیه انتقادی دارد. رئالیسمی که رجب لوروی صحنه می آورد تلاش می کند به جزئیات توجه کند و شخصیت هایش را در موقعیت وادار به واکنش کند و خالی از دیدگاه طبقاتی نیست. حتی به خوبی تفاوت ها را نشان داده می شود. قهرمان این نمایش یک فرد نیست بلکه جمعی از دختران هستند. یکی از دانش آموزان از مدرسه غیر انتفاعی تبعید شده به مدرسه رسمی که خالی از امکانات است. دختر دیگری هم به زور به عقد مردی در آمده است و در پایان دست به خودکشی می زند. رجب لو در ارائه رئالیسم خود، موفقیت های جالبی کسب کرده و کارش انضمامی و انتقادی است. او به خوبی «هستی شناسی اکنون» می زند. نمایش «باقی وحش» به خانواده می پردازد. ما شاهد خانواده ای سه نفره هستیم که در فضایی رئالیستی آغاز به کار می کند ولی ناگهان همه چیز به هم می ریزد و فضایی شبیه به کارهای رئالیستی پست مدرن شکل می گیرد و منطق روایت به هم می ریزد. انگار با نوعی رئالیسم جادویی طرف هستیم؛ مثلاً مرد خانواده تصمیم می گیرد برود و مرد دیگری که شبیه اوست

چند روزی از سی و هشتمین جشنواره تئاتر فجر می گذرد و جالب است که تعدادی از نمایش ها پیش از این در تئاتر شهر اجرا شده اند. یکی از آنها «بچه» است که از امروز ۸ بهمن، پیش فروش بلیت آن در سایت ایران نمایش آغاز می شود.

با اکنون، و ترکیب نیروهای یک پدیده، معنا پیدامی یابد. فوکو به منظور تفسیر «اکنونیت» مسئله «تاریخ واقعی» را پیش می کشد. تاریخ واقعی آفرینش دوباره رویدادهای گذشته، از طریق وارد کردن نیروهایی جدید به نمودار آن ها است. تاریخ واقعی، روایت نیست، بلکه آفرینش است. تبارشناسی، تاریخ اکنون است از آن جهت که می تواند تغییر کند و وضعیتی جدید بیافریند. باین تفسیر، نمایشنامه نویس و دراماتورژ باید با هوشمندی به هستی شناسی اکنون و مسئله های حاکم در جامعه توجه کنند و اگر از قهرمان مسئله دار استفاده می کنند این قهرمان باید کنش داشته

کانت، فیلسوف آلمانی می پردازد. به

باور فوکو، بر خلاف پرسش های فلسفی متداول که فرا زمانی و فرامکانی هستند، کانت به طرح نوع جدیدی از پرسش مبادرت می ورزد؛ پرسش از «زمان حال» و این که «اکنون» چه می گذرد؟ این نوع پرسش از «لحظه معاصر» در تاریخ فلسفه، تا قبل از کانت بی سابقه بوده است. اهمیت پرسش کانت در طرح نوع جدیدی از تأمل فلسفی است که با جستار «روشنگری» آغاز می شود؛ یعنی طرح فلسفه روزی به مثابه «مسئله ساز کردن» اکنونیت. به نظر فوکو، ویژگی متمایز فلسفه به عنوان گفتمان مدرنیته، همین ویژگی مسئله ساز کردن اکنونیت است. فوکو در مقاله «بچه، تبارشناسی و تاریخ» به خصوصیات «تاریخ واقعی» پرداخته است. گذشته برای فوکو به واسطه «اکنون» معنا پیدا می کند. گذشته چیزی نیست جز توالی گسسته معناهایی که یک پدیده یارویداد در طول زمان، متحمل شده است. به باور فوکو، گذشته یک چیز، تبار آن چیز است. اینگونه است که گذشته تنها در نسبت

هستی شناسی اکنون به روایت میشل فوکو

استوارت الدن در کتاب «تقشه راهی به اکنون: هاید گسر، فوکو و پروژه تاریخ مکان» تأکید ویژه ای بر تاریخ اکنون از زبان فوکو دارد. او می نویسد: «در مورد کار فوکو بر این عقیده ام که مطالعات تاریخی فوکو به غایت بر مواجهات و مولفه های فضایی امکانی قوام یافته اند و این میراث اساسی اوست برای آنانی که فضا و مکان مشغله ذهنی شان است... فهم این مسئله که فضا و مکان چگونه در کارکرد قدرت نقش اساسی ایفا می کنند از یک سو و تدوین نقش فضا/ مکان در پژوهش های تاریخی ای که بر کاربست قدرت تقریر می یابند از سوی دیگر، به ما اجازه می دهد، تلاش های فوکو را نه صرفاً به مثابه «تاریخ اکنون» بلکه همچون «نگاشت اکنون» مورد توجه قرار دهیم». این نگاشت اکنون، تاریخ اکنون و هستی شناسی اکنون که از مباحث محوری تفکر فوکو است به شدت به کار درام نویسی، دراماتورژی و کارگردانی در تئاتر می آید. فوکو به منظور تبیین نظریه خود به امانوئل

سید حسین رسولی

چند روزی از سی و هشتمین جشنواره تئاتر فجر می گذرد و جالب است که تعدادی از نمایش ها پیش از این در تهران روی صحنه بودند و بیشتر تئاتر دوستان با آنها آشنا. امسال نمایش های «بیگانه در خانه» به نویسندگی و کارگردانی سید محمد مساوات، «متساوی الساقین» به نویسندگی و کارگردانی عمادالدین رجب لو، «باقی وحش» به نویسندگی فراز مهدیان دهکردی و کارگردانی امیر بهاور اکبر پور دهکردی، «است» به نویسندگی پرنیا شمس و امیر ابراهیم زاده و کارگردانی پرنیا شمس، «کریم لوزی» به نویسندگی مهران رنجبر و کارگردانی رضا بهرامی، «دست هایم کو مم حسن» به نویسندگی رضا گشتاسب و کارگردانی رضا کریمی زاده، بیشتر از دیگر تئاترها مورد توجه قرار گرفته اند. یکی از نکته های مهمی که باید به آن توجه کنیم بحث اکنونیت و توجه تئاترها به رخدادهای جامعه است.

گزارش

در جشنواره تئاتر فجر چه می گذرد؟

احسان ز زیاور عالم

جشنواره تئاتر فجر در سی و هشتمین آوردهگاه خود دستخوش فراز و فرودهای بسیار شد. در نهایت آنچه در نشست خبری جشنواره از سوی دبیر جشنواره، نادر بهرانی مرند و مدیر کل هنرهای نمایشی، شهرام کریمی اعلام شد، نشان از عزم متولیان تئاتر بر برگزاری جشنواره بود. نتیجه این تلاش اما شاید آن گونه که توقع می رفت نبود. شاید مهمترین موضوع عدم حمایت رسانه ها از این جشنواره بوده مهم ترین رسانه در این وضعیت تلویزیون بوده است. در حالی که جشنواره فیلم فجر با برنامه های متنوع و جنجالی در تلویزیون پیگیری می شود، سهم تئاتر یک برنامه شامگاهی باندک ظرف افت و خلاقیت است. همه چیز به همان آکسسوارهای تئاتر شهر بازمی گردد و یک بنر چشم خراش در پیش زمینه. گویی سهم جشن انقلاب در بستر تلویزیون همین است. هر چند رادیو موضوعی متفاوت اتخاذ کرده است. بخش رادیو تئاتر جشنواره با حمایت مستقیم رادیو نمایش در ایام جشنواره اجرایی شود و چند برنامه فرهنگی نیز به واسطه خبر نگار- گویندگان رادیو

است، در پی برجسته سازی اکنون ایران است.

همان چیزی که این روزها مدام با آن سرو کله می زنیم. در «است» پرنیا ششمس از مشکلات دو دختر دبیرستانی می گوید، دو دختر امروزی با خواسته های اکنون خود. آنان در یک بزرنگاه جهنمی قرار گرفته اند تا رفاقشان را بر هم زنند. در «باقی وحش» امیر فراز دهکردی به سراغ خانواده رفته و به نقد جایگاه پدری می پردازد، نقدی که نشان از یک وضعیت آشفته می دهد.

هر چند شاید برخی بر این باور باشند که در ایام جشنواره فجر کار چندان خفنی روی صحنه نرفته است؛ اما نمایش «بیگانه در خانه» محمد مساوات توجه همگان را جلب کرده است. نمایش میان مهمانان خارجی مطلوب واقع شده و منتقدان نیز مدام در موردش نوشته اند. بهماند که نقدها یک دست نیست. برخی آن را شبیه آثار کیتی میچل دانسته و بدان حمله کرده و برخی آن را شکلی از بحرانی کردن تئاتر امروز ایران بر شمرده اند. باین همه نمایش تازه مساوات پس از انصراف اواز جشنواره دوره سی و ششم فجر می تواند یک رویداد ویژه در اختتامیه به حساب آید. برخی نمایش «این یک پیپ نیست» را از شناس های مهم جوایز کارگردانی و نویسندگی و طراحی می دانسته اند؛ اما تصمیم مساوات برای بیرون کشیدن اجرایش از فجر معادلات را تغییر داد. حالا پس از دو سال شاید او کمی بی رقیب تر می تواند تندیس هارا از آن خود کند.